

Ilham

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 43 (8922) CÜMƏ, 25 fevral 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Aysberqin zirvəsi

**Prezident İlham Əliyev TASS Agentliyində
Rusiyanın aparıcı KİV rəhbərləri ilə görüşdə
Moskva Bəyannaməsini belə dəyərləndirdi**

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasına rəsmi səfəri çərçivəsində fevralın 23-də TASS Agentliyində bu ölkənin aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinin rəhbərləri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə birinci xanım Mehriban Əliyeva da iştirak edib.

Görüş iştirakçılarını salamlayan TASS Agentliyinin Baş direktoru **Sergey MİXAYLOV dedi**: Salam, həmkarlar. Biz sizin hamınızı burada görməyə şadıq. Əlbəttə, pandemiya üzərində qələbə elan edə bilmərik, lakin yavaş-yavaş TASS-ın məşhur "TASS-ın baş redaktorları klubu"nu bərpa edirik. Ona görə yox ki, biz əlifba sırası ilə "A" hərfindən başlamağı qərara almışıq, sadəcə, belə alınıb. TASS agentliyinə gəldiyinizə görə çox sağ olun. Cənab Prezident, biz çox şadıq, siz burada həmişə çox əziz qonaqsınız və 10 il bundan əvvəlki görüş yadımızdadır, Mehriban xanım da burada olmuşdu. Ümumiyyətlə, nisbətən yaxın vaxtlarda, 5-6 il bundan əvvəl. Adətən bizim görüşlər səmimi dostluq şəraitində keçir. İstənilən sualları verə bilərsiniz. Siz nə isə demək istəyirsinizmi?

Aysberqin zirvəsi

Prezident İlham Əliyev TASS Agentliyində Rusiyanın aparıcı KİV rəhbərləri ilə görüşdə Moskva Bəyannaməsini belə dəyərləndirdi

Əvvəli 1-ci səh.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun. Mən Rusiyanın aparıcı media rəhbərləri ilə görüşmək imkanı yaratdığına görə TASS rəhbərliyinə təşəkkür etmək istərdim. Zənnimcə, mənim Rusiyaya rəsmi səfərimin formatı və əlbəttə, xüsusən də dünən qarşılıqlı müttəfiqlik münasibətləri haqqında bəyannamənin imzalanması nəzərə alınmaqla, əsl münasib vaxtdır. Rusiya ilə Azərbaycan arasında çoxsaylı sənədlər imzalanıb - 200-dən artıq. Lakin bu, xüsusi sənəddir, çünki dövlətlərarası münasibətlər qurulmasından 30 il keçdikdən sonra biz müttəfiqlik səviyyəsinə çatmışıq. Əslində, mən deyirdim ki, biz bunu rəsmən təsbit etmişik. Ona görə ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin xarakteri, mənim fikrimcə, uzun illər boyu müttəfiqlərin münasibətlərinin bütün parametrlərinə cavab verirdi. Yeni, bu sənəd təkə böyük işə yekun vurmaqla qalmaq, həm də Rusiya ilə Azərbaycanın gələcək qarşılıqlı əlaqələri üçün, müsbət regional inkişaf üçün böyük perspektivlər açıq. Bu sənəd imzalanandan heç bir gün keçməmiş mən buradayam. Qeyd edildiyi kimi, mən buraya ilk dəfə gəlməmişəm və bu divarlar mənə doğma olub. Xüsusən TASS-da həmişə mövcud olan sərbəstlik şəraitini, fikir mübadiləsi aparmaq və bəzən rəsmi bəyannamələrin çərçivəsindən kənarında olan müəyyən məsələləri aydınlaşdırmaq imkanını vurğulamaq istərdim.

Dünən Rusiya Prezidenti və mən rəsmi bəyannamələr verdik. Həmin bəyannamələr Azərbaycan mətbuatında tam şəkildə dərc edilmişdir. Fikrimcə, onlarla tanış olmağa imkanınız olub. Buna görə təkrarlıq etmək istəməzdim. Zənnimcə, sadəcə, bizim söhbətimiz üçün daha çox vaxt saxlamaq lazımdır. Beləliklə, sizin hamınızı görməyə çox şadam. Sağ olun ki, gəlməyə, vaxtınızı bu görüşə sərf etməyə imkan tapmışınız. Mən bunu çox yüksək qiymətləndirirəm.

Sergey MİXAYLOV: Buyurun, həmkarlar.

Vladislav FRONİN, "Rossiya-kaya qazeta"nın Baş redaktoru: **Onda bəyannaməyə aid birinci sual yaranır. Bəyannamədə 43 bənd var. Siz ümumi sözlərlə "ümumi səviyyə" deməsək, yeni səviyyə daha konkret olaraq nə deməkdir? Xahiş edirəm izah edin, həqiqətən iqtisadiyyatda, mədəniyyətdə, qarşılıqlı fəaliyyətin digər sahələrində yeni səviyyə nədən ibarətdir? Axı, bizdə neçə illərdir ki, müqavilə mövcuddur. Bəs bu, nə deməkdir, müqavilədən yüksək sənəddirmi?**

Prezident İlham ƏLİYEV: Mənim fikrimcə, elədir. Bu, müqavilədən yüksəkdir, ona görə ki, yadımdadırsa müqavilə dostluq, əməkdaşlıq və təhlükəsizlik haqqında idi, lakin o, müttəfiqlər kimi münasibətlərin formatını müəyyən etmirdi. Uzun illər boyu Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətləri mən də, Prezident Putin də strateji tərəfdaşların münasibətləri kimi xarakterizə etmişik. Münasibətlərin indiki formatı ali formatdır. Yeni, bundan yüksək format praktiki olaraq yoxdur. Dövlətlərarası münasibətlərdə bu, belə demək mümkündürsə, aysberqin zirvəsidir. Mən tapşırıq vermişəm, Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi bəyannamənin tam mətnini öz saytında yerləşdirib ki, hər kəs onunla tanış ola bilsin. Mənim dünən qeyd etdiyim kimi, orada 43 bənd var. Əlbəttə, bütün bəndləri sərf etmək həddən artıq vaxt aparır. Bir də ki, buna ehtiyac yoxdur, baxmaq olar. Lakin bu bəyannamənin adının özü çox şeydən xəbər verir. Bu, artıq dediyim kimi, qarşılıqlı fəaliyyətin səviyyəsinin artırılması üçün uzun illər boyu aparılmış çox ciddi işin nəticəsi, Rusiya və Azərbaycan nümayəndələrindən ibarət qrupun bir ildən artıq müddətdə, - keçən ilin yanvar ayından, - bu bəyannamənin mətni üzərində konkret işinin nəticəsidir. Bəyannamə həyat fəaliyyətinin praktiki olaraq bütün sahələrini ehtiva edir. Əlbəttə, bu bəyannaməni müxtəlif istiqamətlər üzrə konkret sazişlərlə möhkəmləndirəcək silsilə sənədlər də işlənilib hazırlanma mərhələsindədir.

Onu da deməliyəm ki, Rusiya və Azərbaycan tərəfindən müxtəlif istiqamətlər - ticari-iqtisadi, nəqliyyat, humanitar fəaliyyət və digər

istiqamətlər üzrə qəbul edilmiş sikkiz yol xəritəsi reallaşma mərhələsindədir. Yeni, münasibətlər o dərəcədə şəxələndirilib ki, bizim hansı sahələrdə əməkdaşlıq etməyimizi müəyyənləşdirməkdənsə, hansı sahələrdə əməkdaşlıq etmədiyimizi göstərmək və ya söyləmək daha asandır. Əlbəttə, hesab edirəm ki, bizim iki qonşu ölkə üçün bu səviyyəni qarşılıqlı müttəfiqlik səviyyəsi kimi müəyyən etmək böyük nailiyyətdir və əlbəttə, böyük məsuliyyətdir. Biz gələcəkdə də həmişə bu yüksək səviyyəyə uyğun olmalıyıq.

Dmitri KISELYOV, "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş direktoru: **İlham Heydər oğlu, müttəfiqlik münasibətləri bir şəraitdə və bir Rusiya ilə hazırlanıb, lakin dünyada vəziyyətin keyfiyyətə dəyişdiyi və Rusiyanın da keyfiyyətə dəyişdiyi məqamda imzalanıb. Biz hamımız nə barədə danışdıq-**

mızı bilir. Bax, bu dəyişmiş şəraitdə Rusiya ilə müttəfiqlik münasibətləri nə deməkdir? Bu, vəziyyəti - bizim müttəfiqlik münasibətlərimizi nə dərəcədə dəyişir və Siz bu şəraitdə həmin münasibətləri necə açıqlayırsınız?

Prezident İlham ƏLİYEV: Bütün bunlar o qədər yaxın vaxtda baş verib ki, əlbəttə, bunu hələ yəni dərk etmək lazımdır. Lakin deməliyəm ki, bəyannamənin məni bir neçə ay bundan əvvəl hazır idi. Yeni, son mətn hazır idi, sadəcə, prezidentlərin şəxson görüşməsi lazım idi. Əlbəttə, pandemiya ilə bağlı bütün məhdudiyyətlər və prezidentlərin iş qrafiki nəzərə alınmaqla. Hələ mənim Moskvaya bundan əvvəlki səfərim zamanı - noyabrın axırlarında razılıq əldə edilmişdi ki, bu görüş cari ilin əvvəlində olacaq. Hətta Rusiya tərəfi görüşün tarixini də təklif etmişdi. Təklif edilən tarix imzalanma günündən təqribən 20 gün əvvəl idi

və biz həmin təklifi qəbul etmişdik. Təbii ki, mən bu tarixi təshih etmək imkanını heç nəzərdən keçirməmişdim, ona görə ki, haqqında sizin dediyiniz hadisələr ayın 21-də, mən təyyarə ilə buraya uçanda baş verdi. Hətta mən hələ Bakıda olsaydım belə, buraya uçub gələrdim. Buna görə də bizim münasibətlərimizdə heç nə dəyişməmiş və dəyişməməlidir. Biz bundan sonra da bəyannamədə əks olunmuş və uzun illər boyu işlədiyimiz istiqamətlərdə çalışacağıq. Biz uzun illər boyu beynəlxalq arenada həmişə bir-birimizi dəstəkləyirik. Saxta təvazükçü olmasın, deyə bilərik ki, bu yolun əsasını mən qoymuşam, AŞ PA-da Azərbaycan parlamenti nümayəndə heyətinin sədri olarkən. Biz oraya seçiləndə bizim təşəbbüslərlə Rusiya nümayəndə heyəti ilə görüş təşkil edildik və razılığa gəldik ki, bütün məsələlər barədə bir-birimizi dəstəkləyəcəyik və həmişə həmrəylik ki-

mi səs vermişik. Bu ənənə sonradan başqa beynəlxalq strukturlara da transformasiya edib. Ona görə də bunu hətta müttəfiqlər deyirlər. Odu ki, mənim fikrimcə biz dünən, sadəcə, onların rəsmiləşdirdik, bunu lazım olduğu şəkildə, bizim münasibətlərimizin ruhuna uyğun şəkildə adlandırdıq və bundan sonra da bu istiqamətdə işləyəcəyik. Əminəm ki, bizim regionda baş vermiş və hələ baş verə biləcək hadisələrlə əlaqədar istər Azərbaycan tərəfindən, istərsə də Rusiya tərəfindən heç bir düzəliş olmayacaq.

Mixail KOMISSAR, "Interfax" Agentliyinin baş direktoru: **Elə bu mövzunun davamı kimi və eyni zamanda, yaxın vaxtlarda Qarabağda vəziyyətin müəyyən dərəcədə nizamlanmasını nəzərə alaraq Siz necə hesab edirsiniz, indiki Azərbaycan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına**

tərəf meyil edə bilirmi? Belə planlar varmı?

Prezident İlham ƏLİYEV: Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına gəldikdə, biz müəyyən mənada artıq fəaliyyətə başlamışıq. Artıq neçə ildir ki, biz dialoq üzrə tərəfdaşlıq. Bu, birinci pillədir. İkinci pillə - müşahidəçilərdir. Biz bir neçə il bundan əvvəl öz statusumuzu müşahidəçi statusuna qədər yüksəltmək üçün Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Katibliyinə rəsmən müraciət etmişik. Təəssüf ki, bu məsələ indiyə qədər həll edilməyib. Mənim Rusiya rəhbərliyi ilə, Çin Xalq Respublikasının rəhbərliyi ilə və Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının digər üzvləri ilə bu kontekstdə əlaqələrim onu göstərir ki, bizim statusumuzu yüksəltmək üçün heç bir səbəb yoxdur. Lakin bizə məlum olmayan səbəblərə görə, bu məsələ indiyə qədər baş tutmur.

Digər integrasiya layihələrinə gəldikdə, biz bundan məqsəduyğunluğunu və milli maraqlarımıza

nə dərəcədə cavab verməsini əsas götürürük. Fikrimcə, heç kəs üçün sırr deyil ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında aparıcı rol Rusiyaya məxsusdur. Bu, yaxın vaxtlarda MDB məkanında nümayiş etdirilib və hətta Qazaxıstan hadisələrindən əvvəl də hamıya aydın idi. Rusiya Federasiyası ilə müttəfiqlik münasibətləri, habelə 43 bənddən 2-si - 6-cı və 16-cı bəndlər, - zəruri hallarda hərbi yardım göstərilməsi ilə bağlı məsələlərə birbaşa dəlalət edir. Mənim fikrimcə bu, tamamilə kifayətdir. Axı aydındır ki, KTMT-ni KTMT edən Rusiyanın orada olmasındır. Əgər Rusiya KTMT-də olmasa, KTMT heç kəsin yadına düşməz. Hər şey bundan irəli gəlir. Rusiya ilə Azərbaycan arasında hərbi-siyasi əməkdaşlığın səviyyəsinin artırılması istiqamətində bir addım artıb. Ermənistan istisna olmaqla KTMT-nin digər üzvləri ilə bizim çox etimadlı, yaxın, dostluq münasibətlərimiz var. Fikrimcə, ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra Ermənistanla münasibətlər də normalaşacaq. Hər halda biz Ermənistan ilə sülh müqaviləsi bağlamaq arzusunda olduğumuzu rəsmən bəyan etmişik. Yəqin ki, müəyyən mərhələdə bu, baş tutacaq. Lakin indiki geosiyasi reallıqlarda biz realist olmalı, əldə ediləməsi mümkün olmayanı arzu etməməliyik. Biz Qafqazda möhkəm sülhün bərqərar olması istiqamətində irəliləməliyik. Buna görə düşünürəm ki, dünənki sənəd sizin sualınıza müəyyən dərəcədə cavab verir. Növbəti mövzuları qabaqcadan duyaraq deyə bilərəm ki, eyni sözlər Avrasiya İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə bağlı suala da aiddir. Həm ekspertlər cəmiyyətində, həm də siyasi müstəvidə bu barədə çoxdan diskussiya gedir. Lakin biz burada da onu əsas götürürük ki, bu, bizim iqtisadi maraqlarımıza nə dərəcədə cavab verəcək, çünki bizim stratejiyamız və taktiki addımlarımız həmişə öz resurslarımızla, nəyə malik olduğumuzla əsaslanıb. Biz özünəyeterli iqtisadiyyat yaratmağa və istər beynəlxalq maliyyə təsisatlarından, istərsə də hər hansı başqa maliyyə mədəxillindən asılı olmamağı bacarmışıq.

Buna görə də biz hər şeyi pragmatik baxımdan təhlil edəcəyik. Dünən Rusiya Federasiyası Hökumətinin başçısı ilə görüşdə bu mövzu müzakirə edilib. Bizim mövqeyimiz Rusiya tərəfə açıq çatdırılıb ki, biz, necə deyirlər, qarşımıza iki kağız vərəqi qoymalıyıq - harada müsbət cəhətlər, harada müəyyən məhdudiyyətlər ola bilər və ya bizim iqtisadi suverenliyimizə müəyyən dərəcədə düzəliş edilə bilər. Təbii ki, lehinə və əleyhinə olan məqamları təhlil edəndən sonra bizə sərfli olan qərar qəbul ediləcək. Bununla yanaşı, deməliyəm ki, MDB üzvü olan bütün ölkələrlə, - təbii ki, Ermənistan istisna olmaqla, - azad ticarət haqqında, o cümlədən Rusiya ilə müqavilələr imzalanıb. İqtisadi və gəmiçilik bəzi sahələrinin yumşaldılması istiqamətində addım atılıb. Sonrasını isə, necə deyirlər, yaşayarıq, görürük. Heç neyi tapmaca kimi tapmaq olmaz və biz heç vaxt qısa müddətdə əldə edilməsi mümkün olmayan hansısa hədəflər elan etməmişik. Lakin təbii ki, bu, bizim komandanımızın daxilində müzakirələr çərçivəsində gündəlikdədir.

Marqarita SIMONYAN, "RT" telekanalının və "Rossiya seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş redaktoru: **İlham Heydər oğlu, biz yeni-yeni sanksiyaların, o cümlədən personal sanksiyaların müzakirə olunduğu prosesdə, burada iştirak edənlərin bəzilərinin, məsələn, Dmitrinin Avropaya girişi artıq qadağan edilib, mənim kimi bəzilərinə isə yəqin ki, bu gün qadağan ediləcək. Biz insanların nəyi isə etdiklərinə və ya etmədiklərinə görə, yaxud Dmitri ilə mənim kimi nəyi isə dediyimizə və ya etmədiyimizə görə harayına getməyin qadağan edilməsinə dair çox nümunə gətirə bilərik. Biz, həmçinin vətəndaşlıq əsasında ölkəyə giriş qadağa qoyulmasına dair çox nümunə göstərə bilərik, çünki müxtəlif ölkələr arasında münasibətlər müxtəlif olur. Lakin dünyada etnik əlamətinə görə ölkəyə giriş qadağa qoyulmasına aid nümunələr, demək olar ki, yoxdur.**

Aysberqin zirvəsi

Prezident İlham Əliyev TASS Agentliyində Rusiyanın aparıcı KİV rəhbərləri ilə görüşdə Moskva Bəyannaməsini belə dəyərləndirdi

Əvvəli 2-ci səh.

Biz hamımız bilir ki, ermənilərin Azərbaycana girişinə qadağa qoyulub. Adətən bu, təhlükəsizlik mülahizələri ilə izah olunur. Beləliklə Azərbaycan xalqı qaribə də olsa, pis şəkildə təqdim olunur. Mənim üçün inanmaq çətinidir və mən inanmıram ki, insanlar Azərbaycanda canlı etnik erməni görürsə onun üstünə atılar və onu tiki-tiki edirlər, hər halda orta esrlərdə yaşamırıq. Siz bu məsələyə belə sivil, mədəni münasibət nümunəsi göstərmək və bu cəfəng status-kvonu, sadəcə, ləğv etmək istəməzdinizmi?

Prezident İlham ƏLİYEV: Birincisi, deməliyə ki, bizimlə bölüşdüyünüz informasiya yumşaq desək, həqiqətə uyğun deyil. Bizdə etnik prinsiplə görə ölkəyə giriş qadağa yoxdur və erməni xalqının nümayəndələrinin Azərbaycana çoxsaylı səfərləri buna sübutdur. Onlar Avropa Oyunları kimi idman tədbirlərində iştirak edirlər. Ermənistanın komanda iştirakı edib, mən həttə xatırlayıram ki, Ukraynanın milliyətçə erməni olan bir nümayəndəsinə gümüş medalı şəxsən özüm təqdim etmişəm. O, qızıl medal qazanan azərbaycanlı boksçu ilə fəxrli kürsüdə yanaşı dayanmışdı. Mən onun da əlini sıxıb təbrik etdim və bu, zaldaki adamların üreyince olmasa da, onlar mənə uzun müddət alışıqladılar.

Marqarita SİMONYAN: Mən bu əhvalatı bilirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bax, görürsünüz. Deməli, sizin dediklərinizdə hər halda müəyyən qərəzlik var. Ermənistan nümayəndələri, hətta etnik ermənilər Azərbaycana müxtəlif tədbirlərə gələndə də eyni vəziyyət baş verir. Bir neçə il bundan əvvəl Katolikos Qareginin səfəri olub, mən öz iş kabinetində onunla görüşmüşəm. O, Bakının mərkəzində erməni kilsəsində oldu və bu kilsədə erməni dilində 5 mindən çox kitabı qoruyub saxlamağımıza təşəccübləndi, o, özü buna şəhiddir. Mən belə nümunələri çox misal gətirə bilərəm - erməni soylu deputatlar, ictimai xadimlər, digər ölkələrin vətəndaşları. Bizdə qadağa yoxdur. Narahatlıq var, daha doğrusu, vardı ki, belə hallar xaos kimi şəkildə baş verəndə hansısa insidentlərin ola biləcəyi barədə müəyyən risk var. Çünki təqribən 30 il ərzində Qarabağda və Zəngəzurda bütün Azərbaycan mədəniyyəti, tarixi, dini irsi məhv edilib. Mən özümle kitab getirmişəm, bu, hətta kitab deyil, "Qarabağ işğaldan əvvəl və sonra" adlı fotoalbomdur.

Mən onu sizə təqdim edəcəyəm, siz baxarsınız, bu, hər bir sözün yaxşıdır, orada nə baş verib və təbii ki, çoxlu zərərçəkən, valideynlərdən, yaxınlarından məhrum olan çoxlu insanlar. Bizdə indiyədək itkin düşənlərimizin sayı təqribən 4 mindir. Əfsuslar olsun ki, onlar bizə qayıtlırm və kütləvi məzarlıqların yerləri bildirilmir.

Biz öz vətəndaşlarımızın və qonaqlarımızın təhlükəsizliyinə cavabdehlik. Buna görə xahişimiz ondan ibarətdir ki, ya Ermənistan vətəndaşları, ya da erməni soyadlı vətəndaşları Azərbaycan gələndə müvafiq orqanlar məlumatlandırılınsın. Xüsusi halda Rusiyadan söhbət gədirsə, səfirlik və səfir Polad Bülbüloğlu bu təlimatları bilir. Azərbaycana gəlməyə rədd cavabı verilən hallar olub. Lakin belə hallar məhz ona görə olub ki, bu formal qaydalara riayət edilməyib.

Erməni silahlı dəstələrinin nəzarət altında olan əraziyə təsadüfən düşmüş, öz evlərinə getmək istəyənlər və tutulub saxlanmış, sonra əsir götürülmüş və işğalçılara məruz qalmış azərbaycanlıların başına gələnlər barədə danışmaq istəmirəm. Bu, başqa mövzudur. Lakin düşünürəm ki, müharibə başa çatdıqdan sonra erməni rəhbərliyi sülh müqaviləsi üzərində işləməyə başlamışdır və bizim ideyaları qəbul etsə, belə səfərlər müharibədən əvvəl olduğu kimi ad hal ala bilər. İrəvandan fərqli olaraq, Bakı həmişə çoxmillətli şəhər olub. Monoetnik dövlət olan, praktiki surətdə bütün milli azlıqların, ilk növbədə, azərbaycanlıların deportasiya edildiyi, qovulduğu Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan indiyə qədər çoxmillətli dövlətdir. Buna görə də Azərbaycanda multikulturalizm ruhu praktiki olaraq hər yerdə görünür və üstünlük, Azərbaycan erməni millətindən olan minlərlə Azərbaycan vətəndaşı yaşayır. Onların sayı deyilən 30 mindən çoxdur. Yəqin ki, 30 min 10-15 il bundan əvvəl olub, bunlarla belə onlar var, yaşayırlar və normal yaşayırlar, heç kəs onlara heç bir iddia irəli sürmür. Buna görə də sizin sualınıza cavab vermək imkanından istifadə edərək sizə Azərbaycanı gəlməyə dəvət etmək istədim. Siz görürsünüz ki, heç bir məhdudiyyət yoxdur.

Marqarita SİMONYAN: Siz dediniz ki, mənim sualımda qərəzlik var. İnanın, qərəzlik yoxdur. Sizin dediyiniz halları mən bilirəm. Siz deyirsiniz ki, hər halda bunlar xüsusi hallardır. Onlar ölkənin Prezidentinə məlumdur - idman tədbirləri, siyasi, ictimai təd-

birlər. Amma, məsələn, mənim bu sistemdə işlədiyim 20 il ərzində heç kəs oraya erməni soyadlı səs rejissorunun da daxil olduğu çəkiliş qrupu göndərmə bilməyib. Əgər indi belə deyilsə, Siz erməni soyadlı məni dəvət edirsinizsə, bəlkə mən özümle daha bir neçə həmkarımı götürürəm, onlar məni-nümayəndələri gələrlər. Mən Sizi düz başa düşürsə, belə hallarda, əgər biz oraya qrup şəklində gəlirikse, müraciət etmək olar?

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli. **Mixail QUSMAN:** Bu, o demək deyil ki, Marqaritanın başlıq etdiyi qrupda işləyənlərin hamısı ermənidir. Xeyr, bu, o demək deyil.

Prezident İlham ƏLİYEV: Amma mən fikirləşirəm ki, onların ekseriyəti ermənilərdir.

Marqarita SİMONYAN: Siz yanılırsınız.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz də indəcə yanılırsınız.

Marqarita SİMONYAN: Mənim 6 min işçim var. Onların ekseriyəti ingiliss və amerikalıdır. Mən düz başa düşürəm ki, biz oraya gələ bilərik. İlham Heydər oğlu, mənim beşinci nəslim rusiyalıdır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, lakin mən belə başa düşürəm ki, siz indiki halda erməni kimi sual verirsiniz.

Marqarita SİMONYAN: Mən öz əməkdaşlarımla yalnız etnik əlaqəyə görə iki ölkəyə - erməni soyadlı insanları Azərbaycana və gürcü soyadlı insanları Abxaziyaya göndərə bilməməklə üzleşən təşkilatın rəhbəri kimi sual verdim. Sadəcə, mənə elə gəlir ki, müasir dünyada bu, düzgün deyil və indi Sizinlə söhbətimizdə hansısa etnik səviyyəyə keçməyimiz də düzgün deyil.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz başladınız, mən, sadəcə, düzəliş zərurəti var. İnanın, qərəzlik yoxdur. Sizin dediyiniz halları mən bilirəm. Siz deyirsiniz ki, hər halda bunlar xüsusi hallardır. Onlar ölkənin Prezidentinə məlumdur - idman tədbirləri, siyasi, ictimai təd-

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə, olar.

Mehriban ƏLİYEV: Bizim Moskva səfərimiz ərəfəsində

Azərbaycan televiziyasında bir sənədli film göstərilirdi. Film bir ahlı qadın haqqında idi. Onun 79 yaşı var, Ağdam, işğaldan azad edilmiş Ağdamda gəlib, öz evini axtarır. Qadın haqqıqətən çox qoca idi, çətinliklə yeriyirdi və 30 dəqiqə ərzində o, praktiki olaraq göz yaşları tökə-tökə öz emosiyalarını barədə, təbii ki, heç nə tapması barədə danışmağa çalışırdı. O, hətta evinin xarabalığını da tapmadı, yəni o, heç olmasa həmin sahəni tapmağa çalışırdı. Bu, haqqıqətən tamamilə dəhşətli mənzərədir. Düşünürəm, indi imkan yaranıb, mən sizin hamınıza dəvət etmək istəyirəm. Ona görə ki, cənab Prezident kitab barədə də danışdı, lakin bunları öz gözümlə görmək lazımdır. Nə üçün indi bu barədə danışırıq, - o qadın öz sərgüştəsinə danışdı və paralel olaraq müharibədən əvvəl, birinci müharibədən əvvəl çəkilməmiş kadr qalıb. O vaxt o qadının ailəsində toy olub, - onlar bu toyu həyatı- də necə qeyd ediblər, gənc gəlini qəbul ediblər və indiki, bugünkü kadr. Onun gözələrindən sevinc yaşayı axır: nəhayət ki, bu torpağa qovuşub. O deyirdi: "Mən bu günü gördüm. Xoşbəxtəm, mən günə gərdəm yaşadım". Sonda həmin qadın bir ovuc torpağı götürüb öpür. İndi mən bunu ona görə danışırıram ki, bunları çatdırmaq çətinidir, yəni bunu görmək, hiss etmək lazımdır ki, belə insanlar çoxdur. Birinci müharibə illərində bizdə 1 milyon yaxın qaçqın olub. Bu günü görmək arzusu ilə yaşayınlar çoxu dünyasını dəyişib, sağ qalanlar üçün indi, əlbəttə, xoşbəxt günlərdir. Təbii ki, bu insanların ailələri var, tanışları var. Belə vəziyyətlər yarananda, haqqıqətən Prezidentin vurğuladığı kimi, ilk növbədə, onları qorumaq lazımdır. Ona görə ki, çox vaxt biz böyük problemlərdən söz açanda ümumi şəkildə danışırıq və ayrıca insanı görmürük, - bu, bəlkə də təbii. Hər bir problemın arxasında yaqın ki, konkret insan dayanır, onun həyat tarixçəsi, emosiyaları dayanır və təəssüf ki, insanlar da, onların emosional fonu da fərqlidir. Məhz bu səbəbdən dövlət, - indiki halda Prezident Azərbaycan dövlətinin adından danışır, - Azərbaycana gələnlər kəsi qorunmalıdır. Lakin dövlət insanın hansı emosiyalarla yaşadığını da bilir. Mən məktəbdə oxuyanda bizim sinif çoxmillətli idi - ermənilər, ruslar, yəhudilər, azərbaycanlılar... Hətta deyə bilərəm ki, mənim sinifimdə azərbaycanlılar ekseriyət təşkil edirdi, - yadımdadır o vaxt bir sinifdə

45 şagird olurdu. Biz hamımız dostluq edirdik, əlbir iddik, heç bir pislik gözəlmirdik. Hesab edirəm ki, bu məziyyət Azərbaycan xalqının ən yaxşı cəhətlərindən biridir və o, yox ola bilməz. Bu gün belə olmasa tamamilə izah edilə bilən və təəssüf ki, bunun baş verməsinin tarixi səbəbləri var.

Marqarita SİMONYAN: Sizinlə bir sinifdə oxuyan ermənilər yaqın ki, artıq Azərbaycanda yaşayırlar, onlar gələ bilərlərmi? Mən bunu soruşuram. İndi mən tarixə vərmaq istəmirəm.

Mehriban ƏLİYEV: Əlbəttə, Marqarita, gələ bilərlər.

Marqarita SİMONYAN: Yəni, onlar səfiriyyə müraciət etməlidirlər və gələ bilərlər.

Timur VAYNŞTEYN, NTV telekanalının baş prodüseri: **Marqarita, mən mövzuda biz həttə sizinlə danışdıq. Hətta dedim ki, mən Mehriban xanımın oxuduğu məktəbdən təqribən 150 metr məsafədə yerləşən 160 nömrəli məktəbdə oxumuşam. Bizim sinifdə də müxtəlif millətlərdən 45 nəfər var idi, özü də o zaman hələ bilmirdilər, sonralar kimin hansı millətdən olmasını öyrənməyə başladılar. Mən erməni millətindən olan məktəbli yoldaşımı konkret bilirəm, o, bir neçə il əvvəl Bakıda olub, o zaman səfiriyyə müraciət edib. Bütün bunlar rəsmi idi. Aydındır ki, bizim eşitdiyimiz hallar yaqın var. Sadəcə, hədisələr olur, təəssüf ki, sosial şəbəkələrə çıxır. Lakin global olaraq mövzuda belə olan vaxtlarda öz məktəbində olmaq. Orada hər şey gözəldir. Mən həttə oxuduğum illərdən əvvəl həmin məktəbdə işləmiş pedaqoqlara rast gəldim. Hərçənd mən məktəbi bitirəndən 30 ildən çox vaxt keçib. Əlbəttə, mənim diqqət yetirdiyim, heyretəmiz faktlardan biri odur ki, məktəb indi də rus dilində işləyir. Siz dünən Vladimiroviçlə bunu müzakirə etdiniz ki, Azərbaycanda tədris rus dilində aparılıq. 300-dən çox məktəb - 340 məktəb və təqribən 20 ali təhsil müəssisəsi, o cümlədən Rusiyanın məşhur universitetlərinin filialları var. Mənə elə gəlir, biz bu gün Rusiyanın müxtəlif ölkələrə münasibətindən danışanda, vacib məsələlərdən biri məhz müttəfiqlərdir. Çünki bir çox ölkələr, təəssüf ki, həmin 1990-cı illərdə rus dilində təhsil imkanlarını və ünsiyyətin qarşısını, ümumiyyətlə, kifayət qədər sərt şəkildə kəsdiilər, bu gün biz ümumilikdə Rusiyanın bu ölkələrlə kifayət qədər mürəkəb münasibətini görürük, mən keçmiş Sovet İttifaqı ölkələrindən danış-**

ram. Siz necə hesab edirsiniz, bu tendensiya, ümumiyyətlə, necə davam edəcək?

Prezident İlham ƏLİYEV: Bu, dövlət siyasətinin bir hissəsidir. Lakin sizin suala cavab vermədən əvvəl mən söhbətimizin mövzusu barədə kiçik bir arayıq vermək istərdim. Lap əla bu günlərdə, hətta ola bilər bu gün Azərbaycan parlamentinin iki üzvü İrəvan Avronestin sessiya iclasında olublar. Onların ora gəlməsi üçün biz Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsi və ya Nazirliyindən, - mən bilmirəm Ermənistanda necə adlandırılır, - bu adamların təhlükəsizliyi barədə zəmanət alıq. Bəziləri biləndə ki, onlar Ermənistandadır, iğtişaşlar başlandı. İndi buna sosial şəbəkələrdə baxmaq olar, iğtişaşlar səngimdir. Mənə bu gün məlumat verildir ki, etirazçılardan on nəfəri saxlanılıb, onlar bizdən deputatlarımız üçün, sadəcə, təhlükə doğurur. Bundan başqa, bu iclasın iştirakçıları üçün naharın nəzərdə tutulduğu yerdə, - orada işə təbii ki, təkca bizim vətəndaşlar deyil, həm Avropa Parlamentinin üzvləri, həm Şərç Tərəfdaşlığı ölkələrindən üzvlər var, - restoranın sahibləri azərbaycanlılara xidmət göstərməkdən imtina ediblər. Onlar Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar özəri razılaşdırılmadan, bütün təhlükəsizlik tədbirləri olmadan Ermənistanın baş nazirini bunda ittiham edirlər ki, guya o, azərbaycanlılar Yerevana gedəcək deyən Əliyevin fikri ilə oturub-durub. Bəli, mən bunu demişəm. Onu da demişəm ki, tanklarda yox, tədbirlərə gedəcəyik. Bu, ona görədir ki, onlar öz

Aysberqin zirvəsi

Prezident İlham Əliyev TASS Agentliyində Rusiyanın aparıcı KİV rəhbərləri ilə görüşdə Moskva Bəyannaməsini belə dəyərləndirdi

Əvvəli 3-cü səh.

Azərbaycanda dövlət ali təhsil müəssisəsi var - Slavyan Universiteti, orada, ilk növbədə, rus dili öyrənilir, rus dili və digər slavyan dilləri üzrə müəllimlər hazırlanır.

Pandemiyaya qədər, demək olar, Bakıda hər həftə yaradıcı ziyalıların nümayəndələri çıxış edirdilər - tamaşalar, konsertlər olurdu, yeni biz bu cür qarşılıqlı əlaqədə yaşayırdıq. Timur yaxşı bilir, birinci il deyil və çox vacibdir ki, bizim artıq bir dövlətdə olmadığımız illərdə yeni nəsillər yetişib, biz bunu qorumağı bacardıq və bunu gələcəkdə də qorumaq üçün əlimizdən gələni edəcəyik.

Pavel QUSEV, "Moskovskiy komсомоlets" qəzetinin baş redaktoru: **Rusiyağın nəzərində Türkiyə istirahət üçün çox populyar yerdir. Azərbaycan burada birinciliyə nail olmaq barədə düşünürmü, alkoqollu içkilər daha yaxşı, dəniz pis deyil, meyvələr və yerlə qalan hər şey, çay - əladır. Mənə elə gəlir ki, Azərbaycan Türkiyə ilə güclü rəqabət apara bilər.**

Prezident İlham ƏLİYEV: Yox, əlbəttə, düşünürəm bu, ağlabatan deyil. Çünki birincisi, Türkiyənin turizm sənayesi, mən hesab edirəm, dünyada ən yaxşılardan biridir və əlbəttə, iqlim şəraiti də. Yəni, sifir iqlim şəraiti səbəbindən bizim rəqabət aparmadığımız tamamilə faydasızdır. Əlbəttə ki, biz, mən düşünürəm, tamam başqa seqmentə təmin edirik. Biz buraya gələnlərin özlərini evlərində olduğu kimi hiss etmələrini təmin edirik. Türkiyəyə isə görməli yerlərə baxmaq, dənizdə çimmək, xizək sürmək üçün gedirlər. Bütün bunları da Azərbaycanda etmək olar, lakin rusiyalılar çox vaxt elə bil öz evlərində gedirlər. Yeri gəlmişkən, pandemiya qədər 2019-cu ildə bizdə Rusiyanın bir milyon vətəndaşı turist kimi səfərdə olub, onlar, ilk növbədə, ona görə gedirlər ki, özlərini rahat, öz mühtidində, o cümlədən dil mühtidində hiss edirlər. Əlbəttə ki, sizin dedikləriniz də mövcuddur, lakin bütün başqa şərait olarsaydı və bu ab-hava olmasaydı, onlar yaqın ki, gəlməzdilər. Biz hər il təqribən 15-20 faiz artım müşahidə edirik, pandemiya bütün bunları dağıdırdı, lakin ötən il yenə 15 faiz artım oldu. Oduq ki, biz, sadəcə, təkcə Moskvada deyil, Rusiyada daha fəal olmalı, imkanlarımızı göstərməliyik. Yəni, Azərbaycanda istirahət ən müxtəlif formalardadır və düşünürəm ki, istənilən adam, necə deyirlər, özünə maraqlı məşğuliyət tapa bilər, sadəcə, bunu yaxşı təqdim etmək lazımdır. Əlbəttə ki, turizm sənayesinin zəif olması bizim zəif yerimizdir. Lakin burada yaqın ki, həm də obyektiv səbəblər var. Çünki bu sahə bizim üçün nisbətən yenidir və burada kadrların hazırlığı, servis məsələləri mühüm rol oynayır. Lakin məsələn, indi Rusiya şəhərləri ilə Azərbaycan şəhərləri arasında həftədə üç-üç reys var, əlbəttə, bu, yaxşı göstəricidir. Mən fürsətdən istifadə edib sizin hamınızı Azərbaycana dəvət etmək istəyirdim, ya qrup şəklində, ya fərdi qaydada.

Mixail QUSMAN: Yaz gələndə, təbiət çiçək açanda, - TASS-ın təcrübəsi var, - biz bütün heyətlə Azərbaycana gələrik.

Konstantin REMÇUKOV, "Nezavisimaya qazeta"-nın baş redaktoru: **Avropada olanda ATV kanalını tapdım və iki həftə hər gün xəbərlərə baxdım. Aydın oldu ki, bu, Azərbaycan xəbərləri-dir. Mənim o zaman türklərlə Sizin əməkdaşlığınız haqqında belə geniş məlumatım yox idi: Hər gün regional aeroport, avtostan-siyalar açılır və insanlar danışıq. Türkiyənin regional güc kimi rolunun dinamizmini, bəzən Rusiyanın mənafeləri ilə kəsişən və ya üst-üstə düşən maraqlar, bəzən Suriyadakı kimi münaqişəli, Ukrayna hərbi dronların tədarrükü halında olduğu kimi məqamlar nəzərə alınmaqla, dünyanın bu hissəsində tərəfdaşlar kimi Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərini səciyələndirməyinizi xahiş etmək istədim. Sağ olun.**

Prezident İlham ƏLİYEV: Münasibətlər də müxtəliflik münasibətlərdir. İşğaldan azad edilən Şuşa şəhərində ötən il iyunun 15-də mən və Prezident Ərdəğan tərəfindən müxtəliflik barədə bəyannamə imzalandı. Bu da bizim malik olduğumuz formallaşdırılması idi, çünki Azərbaycan və Türkiyə arasında

müxtəliflik münasibətləri birinci il deyildi ki, mövcud idi. Türkiyə Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi tanıyan ilk ölkə idi. Biz müstəqil dövlət kimi ən birinci addımlardan Türkiyə tərəfindən mənəvi dəstəyi hiss etdik. Son illər ərzində Prezident Ərdəğanın prezidentliyi dövründə və mənim dövrümdə, - bu dövrlər ümumilikdə daha çox üst-üstə düşür, - biz faydalı əməkdaşlıq fəaliyyətimizin əmsalını əhəmiyyətli şəkildə artırmışdıq. Belə bir misal çəkim: Azərbaycan Türkiyə iqtisadiyyatına 19 milyard dollar, Türkiyə isə Azərbaycana 13 milyard dollar sərmayə qoyub. Podratçı kimi Türkiyə şirkətləri tərəfindən icra olunan çoxlu infrastruktur layihələri var. Təbii ki, mədəni yaxınlıq, dil yaxınlığı, etnik yaxınlıq - bunlar çox vacibdir. Bu, həmin bünövrədir ki, bizə bu münasibətləri misli görünməmiş səviyyəyə yüksəltməyə imkan verir.

Ancaq biz bilirik, etnik yaxınlıq, o cümlədən dil yaxınlığı əfsuslar olsun ki, heç də həmişə six münasibətlərin rəhni deyil. Bizim vəziyyətdə buna nail olundu, fikrimcə, uzun illər ərzində və indi də qorunub saxlanılan düzgün siyasət, bərabərhuquqlu münasibətlər sayəsində buna nail olduq. Əlbəttə, Türkiyə Azərbaycana İkinci Qarabağ müharibəsinin ələ ilk günlərindən siyasi və mənəvi dəstək göstərən ölkə oldu. Həmçinin bu siyasi, mənəvi dəstəklə Türkiyə bəzi ölkələrdəki bir sıra dairələrin Azərbaycana münasibətdə düşməncəsinə hərəkətlərin birmənalı şəkildə qarşısını aldı. Biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk. İkinci Qarabağ müharibəsinin ilk günündən, ilk saatlarından Prezident Ərdəğan bəyannatla çıxış etdi və sonra dəfələrlə Azərbaycanı dəstəkləyən bəyannatlar verdi. Təəccüblü deyil ki, indi Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası işində ən başlıca rol Türkiyə şirkətləri oynayır, onlar biza çox kömək edirlər.

Deməliyəm ki, biz bütün bərpa işlərini yalnız öz vəsaitimiz hesabına görürük, biz heç kimdən nə kredit qismində, nə də hansısa müftə kömək kimi bir manat, rubl və ya dollar almamışıq. Biz hər şeyi öz hesabımıza edirik, lakin podratçı kimi Türkiyə şirkətlərindən çox fəal istifadə edirik. Yeri gəlmişkən, deməliyəm ki, Rusiyanın 14 şirkəti də onlara işğaldan azad edilən ərazilərdə işləmək imkanı yaradılmaz istəyi ilə bizə müraciət edib. Fikrimcə, əgər bizim nöqtəyi-nəzərdən baxsaq dünən imzalanmış sənəd mahiyyətcə tarixi nailiyyətdir. Çünki Azərbaycan iki böyük ölkə, iki qonşusu ilə müxtəliflik münasibətlərinə malikdir. Düşünürəm ki, başqa heç bir ölkə bunla öyünə bilməz. Mən hələ o barədə demirəm ki, NATO-ya üzv olkə ilə və KTMT-nin de-fakto rəhbər olkəsi ilə. Bu, əslində, nailiyyətdir və yaqın, heç kim üçün sifir deyil ki, artıq əməkdaşlığın üçtərəfli formatı da de-fakto formalaşdır. O, hələ formalaşmayıb, prezidentlərdə də daxil olmaqla, hələ xarici işlər nazirlərinin görüşü baş tutmayıb, lakin o, artıq formalaşır. O, ümumi maraqlar, praqmatizm və oxşarlıq əsasında formalaşır. Bizim idarəetmə sisteminin oxşarlığı, tərəfdar olduğumuz dəyərlərin oxşarlığı heç kim üçün sifir deyil. Məsələn, bizə çox xoşdur ki, prezidentlər Ərdəğan və Putin arasında olduca etibarlı münasibətlər mövcuddur. Onların hər ikisi bu barədə açıq şəkildə danışırlar. Beləliklə, mən fikirləşirəm ki, bu münasibətləri formalaşdıracağıq və gün artıq uzaqda deyil. Xüsusən ona görə ki, Azərbaycan Rusiyanın və Türkiyənin müttəfiqidir, burada necə deyirlər, artıq növbəti addım tələb olunur. Ancaq bu, bizim işimiz deyil, lakin biz öz tərəfimizdən iki ölkənin maraqlarının yaxınlaşdırılması üzərində həmişə işləmişik.

Oleq DOBRODEYEV, Ümumrusiya Dövlət Teleradio Yayımcları Şirkətinin baş direktoru: **İlham Heydər oğlu, mən Sizdən bunu soruşmaq istədim. Mənim yaqın ki, ən ağır xatirələrimdən biri 1990-cı illərin əvvəllərində Bakıda olanda yüz minlərlə qaçqın barədə idi, praktik olaraq bütün şəhər, şəhərin bütün mərkəzi. Əlbəttə, Siz xatırlayırsınız. Mənim sualım belədir. Artıq 30 ildən çox müddət keçib. Aydındır ki, bu, ağlasığmaz ağır, faciədir, lakin Siz haqlı olaraq dediniz, ən ağırlı odur ki, bu, hər bir konkret insana üzərindən keçir. Onlar indi hansı fəallığa geriyə qayıdılar?**

Prezident İlham ƏLİYEV: Hələ ki, qayıtmağa yer yoxdur, çünki

birincisi, hər şey dağıdılib və ikincisi, hər yer minalanıb. Müharibənin qurtarmasından keçən bir il üç ay ərzində minaların partlaması nəticəsində ölənlərin və əlil olanların sayı 200 nəfərdən çoxdur. Müharibə başa çatandan sonra ilk aylarda Vladimir Vladimiroviç Putinin çağırışlarına baxmayaraq, baş nazir Paşinyan onlarda mina xəritələrinin olmaması barədə inadla danışırdı. Bu, yalan idi və biz bilirdik ki, minaların sahələrinin xəritəsi var. Bir neçə aydan sonra artıq onlar etiraf etdilər ki, bəli, belə xəritələr mövcuddur, lakin onları biza verməkdən imtina edirdilər. Əslində, bununla beynəlxalq humanitar hüquq kobud şəkildə pozur və bəzələrdə dənişdirmiş qaçqınları ölüme məhkum edirdilər. Çünki insanlar 30 il gözləmişdilər, hamının qarşısını almaq, hər yolda blok-postlar qurmaq da mümkün deyildi. Yəni, do-laylı yollar var, insanlar keçir, gedirlər, öz evlərinin heç olmasa xarabalığını axtarıb tapmaq istəyirlər və həlak olurlar. Minalanmış sahələrin xəritələri yekunda bizə təhvil verildi, lakin onların dəqiqliyi 25 faiz təşkil edir. Yəni, əslində, yarırsızdır. Bu, başlıca problemdir ki, niyə biz artıq indi insanları qaytara bilmirik. Buna baxmayaraq, biz indi pilot layihəni icra edirik, yaqın ki, bir neçə aydan sonra Zəngilan rayonunun kəndlərindən birində həyata keçiriləcək, ilk olaraq, təqribən 200 ailə artıq bu ilin yazında oraya qayıdacaq. Sadəcə, müqayisə üçün deyim ki, biz Livanın ərazisinə bərabər ərazini bərpa etməliyik. Həmin ərazidə heç nə yoxdur, yəni, sözün əsl mənasında, hər şey dağıdılib. Ağdam şəhərində 30-40 min insan açıq şəkildə danışırlar. Beləliklə, mən fikirləşirəm ki, bu münasibətləri formalaşdıracağıq və gün artıq uzaqda deyil. Xüsusən ona görə ki, Azərbaycan Rusiyanın və Türkiyənin müttəfiqidir, burada necə deyirlər, artıq növbəti addım tələb olunur. Ancaq bu, bizim işimiz deyil, lakin biz öz tərəfimizdən iki ölkənin maraqlarının yaxınlaşdırılması üzərində həmişə işləmişik.

Beləliklə, bizim qarşıda böyük işlərimiz var - su, işıq, qaz, yollar, minalar, evlər. Biz başlamışıq, biz ötən il 1 milyard 300 milyon dollar ayırmışdıq, bu il isə eyni vəsaiti belə ayırmışıq. Pilot layihəni icra olunur, lakin bu, vaxt aparacaq. Deməliyəm ki, bununla paralel olaraq, işğal dövründə biz qaçqınlar üçün fəal şəkildə evlər tikirdik, hər il təxminən 5-6 min ailəni, təqribən 30 min insani yerləşdirirdik. Yəni, onlardan təqribən 70 faizi normal yaşayırdı. Biz Bakıda, Sumqayıtda, Gəncədə və bir çox şəhərlərdə evlər tikirdik. Lakin onları 30 faizi hələ də uyğunlaşdırılmayan binalarda, ya taqxanalarda, uşaq bağçalarında və ağır şəraitdə yaşayırdı. Buna görə də, ilk növbədə, bu kateqoriyada olan insanlar geri qaytarılacaq. Artıq bizim təcrübəmizdən Ağdam, Füzuli, Şuşa şəhərlərinin tikintisinin Baş planları işlənilib hazırlanıb, digər şəhərləriniki də yaqın vaxtlarda təsdiqlənəcək. Hər şey plan üzrə yerinə yetiriləcək, heç bir qarma-qarışıqlıq olmayacaq. "Yaşıl enerji" prinsipi əsas götürüləcək. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bütün zonası "yaşıl enerji" zonası və "ağıllı şəhərlər", "ağıllı kəndlər" konsepsiyası olaraq. Bu insanlar çox gözləyiblər, bu səbəbdən onlar Azərbaycana mümkün olan ən yaxşı şəraitdə yaşamaq istəyirlər. Mən konkret müddət deyə bilmərəm, hətta onlarla görüşlərdə deyə bilmərəm, onları yanlıda bilmərəm. Biz bu prosesi sürətləndirmək üçün hər gün, hər saat hər şey edirik. Lakin bizə, əlbəttə ki, kömək lazımdır, məhz minalardan təmizlənmə baxımından, hətta maliyyə yardımı deyil, texniki yardım lazımdır. Sadəcə, biz fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

Konstantin ERNST, Birinci kanalın baş direktoru: **Minalardan təmizlənmə işlərində Rusiya FHN-in böyük təcrübəsi var. Onlar Afrikada böyük müqavilələr götürürlər, onlarda təcrübə böyükdür.**

Prezident İlham ƏLİYEV: Beləliklə, bizim qarşıda böyük işlərimiz var - su, işıq, qaz, yollar, minalar, evlər. Biz başlamışıq, biz ötən il 1 milyard 300 milyon dollar ayırmışdıq, bu il isə eyni vəsaiti belə ayırmışıq. Pilot layihəni icra olunur, lakin bu, vaxt aparacaq. Deməliyəm ki, bununla paralel olaraq, işğal dövründə biz qaçqınlar üçün fəal şəkildə evlər tikirdik, hər il təxminən 5-6 min ailəni, təqribən 30 min insani yerləşdirirdik. Yəni, onlardan təqribən 70 faizi normal yaşayırdı. Biz Bakıda, Sumqayıtda, Gəncədə və bir çox şəhərlərdə evlər tikirdik. Lakin onları 30 faizi hələ də uyğunlaşdırılmayan binalarda, ya taqxanalarda, uşaq bağçalarında və ağır şəraitdə yaşayırdı. Buna görə də, ilk növbədə, bu kateqoriyada olan insanlar geri qaytarılacaq. Artıq bizim təcrübəmizdən Ağdam, Füzuli, Şuşa şəhərlərinin tikintisinin Baş planları işlənilib hazırlanıb, digər şəhərləriniki də yaqın vaxtlarda təsdiqlənəcək. Hər şey plan üzrə yerinə yetiriləcək, heç bir qarma-qarışıqlıq olmayacaq. "Yaşıl enerji" prinsipi əsas götürüləcək. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bütün zonası "yaşıl enerji" zonası və "ağıllı şəhərlər", "ağıllı kəndlər" konsepsiyası olaraq. Bu insanlar çox gözləyiblər, bu səbəbdən onlar Azərbaycana mümkün olan ən yaxşı şəraitdə yaşamaq istəyirlər. Mən konkret müddət deyə bilmərəm, hətta onlarla görüşlərdə deyə bilmərəm, onları yanlıda bilmərəm. Biz bu prosesi sürətləndirmək üçün hər gün, hər saat hər şey edirik. Lakin bizə, əlbəttə ki, kömək lazımdır, məhz minalardan təmizlənmə baxımından, hətta maliyyə yardımı deyil, texniki yardım lazımdır. Sadəcə, biz fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

Prezident İlham ƏLİYEV: Belə sorğular biza mövcud vəziyyəti nəzərə almaqla Avropa komissiyasının məsul nümayəndələri tərəfindən daxil olur. Lakin məsələ ondadır ki, bizim ölkədə Avropaya tədarükə başladığımız bütün həcmlər, biz isə bunu bir ildən bir qədər artıq, Trans-Adriatik qaz kəmərinin tikildiyi zaman etməyə başladığıq, hamısı artıq çoxdan, 4 və ya 5 il əvvəl kontraktlaşdırılıb. Siz yaxşı bilirsiniz, qaz ələ bir məhsuldir ki, onu əvvəlcə satmaq, sonra isə hasil etmək lazımdır, ona görə də biz, sadəcə, fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

Konstantin ERNST, Birinci kanalın baş direktoru: **Minalardan təmizlənmə işlərində Rusiya FHN-in böyük təcrübəsi var. Onlar Afrikada böyük müqavilələr götürürlər, onlarda təcrübə böyükdür.**

Prezident İlham ƏLİYEV: Beləliklə, bizim qarşıda böyük işlərimiz var - su, işıq, qaz, yollar, minalar, evlər. Biz başlamışıq, biz ötən il 1 milyard 300 milyon dollar ayırmışdıq, bu il isə eyni vəsaiti belə ayırmışıq. Pilot layihəni icra olunur, lakin bu, vaxt aparacaq. Deməliyəm ki, bununla paralel olaraq, işğal dövründə biz qaçqınlar üçün fəal şəkildə evlər tikirdik, hər il təxminən 5-6 min ailəni, təqribən 30 min insani yerləşdirirdik. Yəni, onlardan təqribən 70 faizi normal yaşayırdı. Biz Bakıda, Sumqayıtda, Gəncədə və bir çox şəhərlərdə evlər tikirdik. Lakin onları 30 faizi hələ də uyğunlaşdırılmayan binalarda, ya taqxanalarda, uşaq bağçalarında və ağır şəraitdə yaşayırdı. Buna görə də, ilk növbədə, bu kateqoriyada olan insanlar geri qaytarılacaq. Artıq bizim təcrübəmizdən Ağdam, Füzuli, Şuşa şəhərlərinin tikintisinin Baş planları işlənilib hazırlanıb, digər şəhərləriniki də yaqın vaxtlarda təsdiqlənəcək. Hər şey plan üzrə yerinə yetiriləcək, heç bir qarma-qarışıqlıq olmayacaq. "Yaşıl enerji" prinsipi əsas götürüləcək. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bütün zonası "yaşıl enerji" zonası və "ağıllı şəhərlər", "ağıllı kəndlər" konsepsiyası olaraq. Bu insanlar çox gözləyiblər, bu səbəbdən onlar Azərbaycana mümkün olan ən yaxşı şəraitdə yaşamaq istəyirlər. Mən konkret müddət deyə bilmərəm, hətta onlarla görüşlərdə deyə bilmərəm, onları yanlıda bilmərəm. Biz bu prosesi sürətləndirmək üçün hər gün, hər saat hər şey edirik. Lakin bizə, əlbəttə ki, kömək lazımdır, məhz minalardan təmizlənmə baxımından, hətta maliyyə yardımı deyil, texniki yardım lazımdır. Sadəcə, biz fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

timal çox böyükdür ki, hər şey Qarabağdadır, bizim işğaldan azad etdiyimiz ərazilərdir.

Vevgeni BEKASOV, "Rossiya-24" telekanalının Baş redaktoru: **İlham Heydər oğlu, qisa sual verəcəyəm. Hazırda spot bazarında qazın qiymətinin artması barədə hamınız bilirsiniz. Azərbaycan Avropa bazarına tədarükü artırımağa hazırımı və hansı miqdarda?**

Prezident İlham ƏLİYEV: Belə sorğular biza mövcud vəziyyəti nəzərə almaqla Avropa komissiyasının məsul nümayəndələri tərəfindən daxil olur. Lakin məsələ ondadır ki, bizim ölkədə Avropaya tədarükə başladığımız bütün həcmlər, biz isə bunu bir ildən bir qədər artıq, Trans-Adriatik qaz kəmərinin tikildiyi zaman etməyə başladığıq, hamısı artıq çoxdan, 4 və ya 5 il əvvəl kontraktlaşdırılıb. Siz yaxşı bilirsiniz, qaz ələ bir məhsuldir ki, onu əvvəlcə satmaq, sonra isə hasil etmək lazımdır, ona görə də biz, sadəcə, fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

Konstantin ERNST, Birinci kanalın baş direktoru: **Minalardan təmizlənmə işlərində Rusiya FHN-in böyük təcrübəsi var. Onlar Afrikada böyük müqavilələr götürürlər, onlarda təcrübə böyükdür.**

Prezident İlham ƏLİYEV: Beləliklə, bizim qarşıda böyük işlərimiz var - su, işıq, qaz, yollar, minalar, evlər. Biz başlamışıq, biz ötən il 1 milyard 300 milyon dollar ayırmışdıq, bu il isə eyni vəsaiti belə ayırmışıq. Pilot layihəni icra olunur, lakin bu, vaxt aparacaq. Deməliyəm ki, bununla paralel olaraq, işğal dövründə biz qaçqınlar üçün fəal şəkildə evlər tikirdik, hər il təxminən 5-6 min ailəni, təqribən 30 min insani yerləşdirirdik. Yəni, onlardan təqribən 70 faizi normal yaşayırdı. Biz Bakıda, Sumqayıtda, Gəncədə və bir çox şəhərlərdə evlər tikirdik. Lakin onları 30 faizi hələ də uyğunlaşdırılmayan binalarda, ya taqxanalarda, uşaq bağçalarında və ağır şəraitdə yaşayırdı. Buna görə də, ilk növbədə, bu kateqoriyada olan insanlar geri qaytarılacaq. Artıq bizim təcrübəmizdən Ağdam, Füzuli, Şuşa şəhərlərinin tikintisinin Baş planları işlənilib hazırlanıb, digər şəhərləriniki də yaqın vaxtlarda təsdiqlənəcək. Hər şey plan üzrə yerinə yetiriləcək, heç bir qarma-qarışıqlıq olmayacaq. "Yaşıl enerji" prinsipi əsas götürüləcək. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bütün zonası "yaşıl enerji" zonası və "ağıllı şəhərlər", "ağıllı kəndlər" konsepsiyası olaraq. Bu insanlar çox gözləyiblər, bu səbəbdən onlar Azərbaycana mümkün olan ən yaxşı şəraitdə yaşamaq istəyirlər. Mən konkret müddət deyə bilmərəm, hətta onlarla görüşlərdə deyə bilmərəm, onları yanlıda bilmərəm. Biz bu prosesi sürətləndirmək üçün hər gün, hər saat hər şey edirik. Lakin bizə, əlbəttə ki, kömək lazımdır, məhz minalardan təmizlənmə baxımından, hətta maliyyə yardımı deyil, texniki yardım lazımdır. Sadəcə, biz fiziki cəhətdən çatdırı bilmirik. Bizim Minatəmizləmə Agentliyimiz var, Müdafiə Nazirliyində bir neçə batalionumuz var, FHN qrupu var. Lakin fiziki baxımdan çatdır, çünki bu, çox long prosessdir. Buna görə də biz beynəlxalq strukturalara kömək üçün müraciət etmişik. Lakin əfsuslar olsun ki, artıq bir il üç ay keçib, hələ də müraciətimiz cavabsız qalıb.

həcmi dəqiq təsəvvür etmək üçün səylərimizi əlaqələndirmək planında Rusiya ilə Azərbaycan arasında fəal əməkdaşlıq da mümkündür. Başqa sözlə, bir-birimizə problem yaratmamalıyıq. Çünki qazın yüksək qiyməti həm bizim, həm Rusiyanın maraqlarına cavab verir. Buna görə düşünürəm ki, burada söhbət rəqabətdən getmir, həcmlər müqayisə olunmazdır. Lakin aydındır ki, qaz bazarındakı hətta kiçik həcmlər bəzən müəyyən əhəmiyyət kəsb edə bilər. Bax, bunun qarşısını almaq üçün biz prinsip etibarlı Rusiya tərəfi ilə bu istiqamətdə iş birliyi qurmağa hazırıq.

Jurnalist: Biz Pavel Nikolayeviçin sayəsində artıq aprel ayında Azərbaycana səfər barədə razılığa gəlmişik.

Mixail QUSMAN: TASS ənənəvi olaraq təşkilatı məsələləri məşğul olur.

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə, maraqlı olsa, həmçinin istərdim ki, Siz işğaldan azad etdiyimiz ərazilərdə də olarsınız. Hazırda, yeri gəlmişkən, artıq ikinci beynəlxalq səyahətçilər qrupu gəlir, üstəlik, onlar bizim onlara yardım etməyimizi xahiş edirlər, yəni, biz onları çağırırdıq, onlar öz-özünə gəlirlər. Nomad Maniya beynəlxalq səyahətçilər qrupu vardır. Bu, yaqın ki, heç bir yerdə görə bilməyəcəyiniz bir mənşədir. Bu, əslində, ağır, çox ağır sınaqdır. Müharibədən dərhal sonra ilk dəfə biz Mehribanla orada olanda bunu gördük. Onu heç nə ilə müqayisə etmək olmaz. Yəni də deyirəm, dağıntının miqyasını təsəvvür etmirdik, biz güman edirdik, bilirdik, orada binoklla nəyisə görmüşdük, lakin bunun bu qədər kütləvi xarakter daşdığını təsəvvür etmirdik.

Mixail QUSMAN: İlham Heydər oğlu, Azərbaycanın COVID-19-la necə mübarizə apardığını mən şəxsən özüm bilirəm və ÜST yüksək qiymət verir. Hazırda vəziyyət necədir?

Prezident İlham ƏLİYEV: Mən düşünürəm ki, bu suala Mehriban cavab versə, daha məqsəda uyğun olar, çünki bizdə bu məsələ ilə o, məşğul olur.

Birinci vitse-prezident Mehriban ƏLİYEV: Hazırda vəziyyətdə görə, demək olar ki, Azərbaycan da son dağa azalmaqdadır. Lakin maraqlıdır, mən bir qədər təcrübəmiz barədə danışa bilmərəm, çünki Azərbaycan da daxil olmaqla, bütün ölkələrin qarşılaşdığı vəziyyət qeyri-adi idi və problem çox böyük idi. İki ildən bir qədər artıq müddət keçəndən sonra hazırda bizdə müəyyən təcrübə var və mən onu bölüşə bilmərəm. Bütün bunlar başlayanda, 2020-ci ilin fevral-mart ayları idi. Yaqın ki, hamınız xatırlayırsınız, müxtəlif versiyalar var idi, kimsə inanırdı, kimsə dərk edirdi, kimsə anlamırdı, inkaretmə mövcud idi. Fevral ayının sonunda biz aydın şəkildə dərk edirdik ki, nəyisə həqiqətdən də çox ciddi hadisə baş verib və bu, qeyri-ordinar, təxribəsalınmaz tədbirlərin görülməsini tələb edir. Mən hesab edirəm ki, sonrakı işin uğurlu həyata keçirilməsini başlıca səbəblərindən biri yaqın ki, çox peşəkar qərarların, komandanın tez bir zamanda yaradılmasına nail olmağıdır. Üstəlik, aydın idi ki, burada yalnız tibb işçiləri ilə kifayətlənmək olmaz, diaqnozla tamamilə genişdir və hökumət üzvləri, ekspertlər, gənc alimlər, xüsusilə riyaziyyatçılardan ibarət qrup toplandı. Çünki artıq o vaxt aydın idi ki, hesablamaq, proqnozlaşdırmaq lazımdır.

Lakin cənab Prezident sağ olsun, o, dərhal tövsiyələri dinləməyə başladı. Beləliklə, biz birinci mərhələdə sərhədlərin bağlanması barədə qərarı kifayət qədər tez qəbul etdik. Mart ayı idi. Bu, əlbəttə, daha bir vacib tədbir görülməli idi və komanda bu işin öhdəsindən gəldi. Təbii ki, səhiyyə sahəsində bizim zəif yerlərimiz gözəndən keçirilməli idi, çünki əsas problem - səhiyyə sistemində kollaps idi və artıq təxminən aprel ayında bizdə nəyin çatışmadığını bilirdik. Biz qısa müddətdə on, sonradan isə daha iki - cəmi 12 modul tipli xəstəxana ala bildik. Əlbəttə, yəne vaxsət ayrılışdı. Həmin xəstəxanalar çox qısa müddətdə ölkəyə

gətirildi və yığıldı. Bir ildən sonra, ilk ilin təcrübəsinə əsaslanaraq, hansı avadanlığın, hansı xəstəxanaların bizə lazım olduğunu biz dəqiq bildirdik. Məsələn, pandemiyanın ikinci ilində biz artıq sifir reanimasiya qərpayları ilə təchiz olunmuş modul tipli xəstəxanalar sifariş etdik, çünki aydın oldu ki, adi qərpaylarla problem olmayacaq, reanimasiya qərpayları ilə isə ola bilər.

Yaqın əsas aspektlərdən biri ondan ibarətdir ki, bu komanda işləyirdi. O, indiyə qədər işləyir. Deyə bilmərəm ki, onların bugünkü qədər verdiyi proqnozlar 90-95 faiz düz çıxıb. Yəni, biz hər bir dağın nə vaxt varacağını, nə vaxt pik olacağını barədə xəta bir həftə ola bilərdi. Bu, biza çox kömək edirdi, çünki hökumətin müəyyən təcili tədbirlər, karantin tədbirləri görməsi lazımi olanda, müddətləri düzgün hesablamasına imkan verirdi. Təbii ki, bununla paralel olaraq zəruri tibbi avadanlıq və dərmanlar alındı. Birinci ilin sonuna, hətta ortalarına doğru artıq aydın oldu ki, söhbət vaksinasiyadan gedir. Burada da hamıkarlarımız sürətlə əlaqə saxlaya bildilər. Səhv etmərsən, dünyada birinci vaksinasiya 2020-ci ilin dekabrında Amerikada, gərək ki, Birləşmiş Ştatlarda həyata keçirilib. Bizdə vaksinasiya 2021-ci il yanvarın 18-də başlandı. Yəni, ölkəyə vaksınlar kifayət qədər tez çatdırıldı. Bunlar Çin vaksinləri, növbəti mərhələdə Rusiya vaksinləri idi. COVAX layihəsi xətti ilə Avropa vaksinləri də aldıq. Yəni, vaksinləri seçmək imkanı vardı. Təbii ki, vaksinasianın könlü olacağı qərar alındı və seçim edildi. Burada, əlbəttə, ikinci aspekt çox vacibdir. Hesab edirəm ki, Mixailin dediyi kimi, bizim təcrübəmizi uğurlu hesab etsək, yaqın ki, cəmiyyətdə düzgün kommunikasiya çox vacibdir. Ona görə ki, situasiya insanlar üçün yeni, çox cəhətdən qorxulu idi. İnkaretdən də vardı, hər yerdə olduğu kimi, prinsip etibarlı müxtəlif konspiroloji versiyalar vardı. Bizə nə kömək etdi? İlk növbədə, biza kömək edən bütün başa düşməyimiz oldu ki, qərarğahdan daxil olmaqla ismarıclar tamamilə düstür olmalıdır, biz onları ələ yoxlamalıyıq ki, sonradan dəyişməyək. Ona görə ki, belə vəziyyətdə dediyimizi etmək çox vacib idi. Bu halda da mən yenə Prezidentə minnətdaram, çünki o, insanlara, ictimaiyyətə müraciət edir və bu ismarıcları verir. Əlbəttə, burada insanları Prezidentə etimadlı öz rolunu oynadı. COVID ilə bağlı vəziyyətdə bu etimadın nə dərəcədə vacib olması bir daha təsdiqləndi, ona görə ki, Prezidentdən eşidənlər birmənalı həqiqət kimi qəbul edildilər. Əlbəttə, skeptiklər, skeptik əhvali-ruhiyyəli insanlar vardı, ad sayda vaksın ələyhdərləri var. Lakin bütövlükdə biz ciddi ziddiyyətlərdən və ya iğtışaşlardan qaça bildik. Bizdə insanlar vaksın vurdurmağa gətdilər və yətinca intizamı şəkildə vaksınlandı. Bugünə qədər bizdə yaşı 18-dən yuxarı olan insanların təqribən 70 faizi iki doza vaksın aldı. Ona görə ki, bizdə əsasən yaşı 18-dən yuxarı olan insanlar vaksınlandı. Uşaqlar üçün vaksinləmə yalnız valideynlərin qərarı ilə həyata keçirilir, məcburi vaksinləmə yoxdur. Səhiyyə Nazirliyi belə də elan edir ki, bu, yalnız valideynlərin qərarı ilə həyata keçir. Ona görə də bu iki tədbirin kompleks ən optimal sənəri üzrə hərəkət etməyə imkan verdi. Əlbəttə, belə bir ehtiyatlı optimizm var ki, "omikron" epidemiyasının sonu ola bilər. Bununla bərabər, başqa versiyalar da səslənir. Deyirlər ki, virusun daha artıq təhlükəli, daha ölümcül yeni versiyaları yarana bilər. Lakin bütövlükdə keçilmiş yolu təhvil edərək bu gün mən bu iki komponenti əsas hesab edirəm: tezliklə yüksək iş qabiliyyətlili, çox düzgün komanda yaratmaq, - vurğulamaq istəyirəm ki, bu komanda təkcə həkimlərdən ibarət olmalıdır, - ikincisi, biz cəmiyyətdə fikrimizə, çox yoxlanılmış və çox düzgün ismarıclar verməliyik. Bu, öz təsiri göstərir. Bu, ələ mövcuddur ki, fürsətdən istifadə edib, hamıya cansağlığı arzu etmək istəyirəm. Ona görə ki, əlbəttə, bu iki il hamı üçün çox mürəkə

Aysberqin zirvəsi

Prezident İlham Əliyev TASS Agentliyində Rusiyanın aparıcı KİV rəhbərləri ilə görüşdə Moskva Bəyannaməsini belə dəyərləndirdi

Əvvəli 4-cü sah.

Bizdə də ölenlər olur. Çox ümid etmək istədim ki, biz artıq bu belanın sonuna yaxınlaşırıq.

Mixail QUSMAN: Mehriban xanım, qeyd etmək lazımdır ki, cənab Prezident televiziya formatında müraciət edirdi, yaşı "18+" olanlar isə Sizin yazdıqlarınızı sosial şəbəkələrdə oxuyurdular. Obektivlik naminə həm də dəm sosial şəbəkələr vasitəsilə müraciət edirdilər.

Birinci vitse-prezident Mehriban ƏLİYEV: Bax, məhz bu, çox vacibdir. Ona görə ki, yadımdadır, bu iki il ərzində Prezidentin keçirdiyi müxtəlif tədbirlərin istər pandemiyaya, istərsə təbətə aidiyyəti yox idi. Lakin mən hər dəfə ondan xahiş edirdim ki, həmin məqam üçün mühüm təzislər hazırlayım, bu və ya digər formada xahiş edirdim ki, bu təzislər səsəndirilsin, bilirəm ki, insanlar qulaq asır və inanırlar. Bu da real təsiri göstərdi. Bax, bu, çox kömək etdi.

Prezident İlham ƏLİYEV: Yeri gəlmişkən, biz beynəlxalq səviyyədə də həm kömək edən, həm də "vaksin millətçiliyi"ne qarşı çox fəal çıxış edən əzəmətli ölkələrdən biriyik. Mən beynəlxalq tribunalardan çıxışlarımda dəfələrlə demişəm, rəqəmlər gətirmişəm ki, inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında vaksinasiya səviyyəsi inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə onlarca dəfə aşağıdır. Üstəlik, inkişaf etmiş bezi ölkələr, xüsusən ilk dövrdə, bu vaxsınların çatışmadığı, onları əldə etməyin çox çətin olduğu dövrdə onları külli miqdarda alıblar və almaqda davam edirlər. Mehriban deyir ki, biz yanvarda başlamışdıq, lakin bu, çox çətin idi, çünki o vaxt, ümumiyyətlə, vaksınları olanlar az idi, biz regionda birincilərdən biri olduq. Məhz yardım göstərmək, inkişaf etməkdə olan ölkələrə kömək göstərmək üçün biz başçılıq etdiyimiz Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünü, sonra isə Qoşulmama Hərəkatının adından Azərbaycanın təşəbbüsü ilə BMT-nin Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürdük və bu sessiya keçirildi. Həmçinin neoinkişafatçılara kömək etməyin bir çox başqa yolları var. Hər şeyi düşünün, həm də onlara lazım olduqundan qat-qat çox vaxsın alan ölkələri qıyayan müvafiq qətnamələr qəbul edildi. İndi mən həmin ölkələrin adlarını çəkmək istəmirəm, bu statistika bizdə var. Bu, qəbul edildi. Ona görə ki, heqiqətən global mənzərəyə nəzər salsaq inkişaf etmiş ölkələr, - təbii ki, Avropa ölkələri, - özlərini tam təmin edə birlər, amma belə adlanan üçüncü dünya ölkələrinin çoxunda hətta kimin ölməsi, kimin qalması statistikasına belə aparılır. Onlar, sadəcə, taleyin ümidinə qalıb. Biz təqribən 80 ölkəyə maliyyə yardımını və humanitar yardım göstərməmişik. Bir çox ölkələrə vaksınlarla - həm Çin vaksini, həm AstraZeneca ilə yardım göstərmişik və göstərməkdə davam edirik. Biz Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına (ÜST) ilk növbədə, Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrə vaksinasıya üçün 10 milyon dollar könlüklü ianə ayırmışdıq və ÜST özünün açıq çıxışlarında Azərbaycanı həm dəfələrlə, həm də kənar da nümunəvi ölkə kimi qiymətləndirib. Ona görə bu beynəlxalq format da çox vacibdir. Mən bilirəm ki, Rusiya da çox fəal kömək edib və edir. Yeri gəlmişkən, Rusiya bizə də həm PZR testləri ilə kömək edib, həm həkim briqadaları, həm də "Sputnik V" vaksini göndərib. Biz bilirik ki, bəzən ölkə daxilində də "Sputnik V" vaksini çatışdırıb, lakin bizim üçün artıq 220 min doza ayrılıb. Əlbəttə, bizim istidə etdiyimiz 12 milyon doza ilə müqayisədə bu, kiçik miqdardır, lakin hər halda bu da dostluq jestidir. Biz bunu belə qəbul etmişik.

Mixail QUSMAN: İlham Heydər oğlu, Siz Qoşulmama Hərəkatını xatırladınız. Bu Hərəkat daha çox 1960-cı illərdə populyar idi. Siz dediniz ki, indi Hərəkata Azərbaycan sədrlik edir. Dünya arenasında Qoşulmama Hərəkatının yeni əmil kimi yaranması meyli varmı? Çünki bu, onunla bağlıdır ki, ona Azərbaycan sədrlik edir. Lakin prinsipcə müasir dünyada yeni qüvvə kimi bu, nə qədər aktualdır?

Prezident İlham ƏLİYEV: Fikrimcə, buna tələb var. Biz bu

missiyaya çox məsuliyyətlə yanaşmışıq. Mən, əlbəttə, bizi heç kimlə müqayisə etmək istəmirəm. Lakin siz də qeyd etdiniz ki, müəyyən mərhələdə Hərəkat öz dinamikliyinə itirdi. Yəqin ki, bu, nəsilərin dəyişməsi ilə əlaqədardır. Hər halda Qoşulmama Hərəkatının başlanğıcında Tito, Nasir... durmuşdular.

Mixail QUSMAN: Bandaranaikə...

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə, bu xadimlər siyasət arenada gətirdikdən sonra yəqin ki, müəyyən boşluq əmələ gəldi. Lakin beynəlxalq ictimaiyyətin belə qütbləşməsi də ümumilikdə ehtimal ki, öz rolunu oynayıb, çünki o, necə isə yavaş-yavaş sönməyə başladı. Biz nisbətən yeni üzvük. Biz 10 ildən bir az artıqdır ki, seçilmişik və sözün əsl mənasında, bir neçə ildən sonra bizə belə etimad göstərildi, yekdilliklə seçildik. Bizə özümüzü daxil olmaqla, 120 ölkə səs verdi. Bizim missiyamızın hansı dərəcədə uğurlu olmasını deyə bilmirik. Lakin sədrliyimizin bir il uzadılması faktı yenə də bizim öz funksiyamızı yerinə yetirməyimizdən xəbər verir. Bakıda, sədrliyi öz üzərində götürdüyümüz sammitdə mən dedim ki, biz beynəlxalq hüquq, ədalətli qoruyacaq və öz ölkələrin maraqlarını müdafiə edəcəyik. Biz bunu edirik. Biz beynəlxalq hüquq və ədalət 2020-ci ildə bərpa etdik, üzv ölkələrin maraqlarını isə öz imkanlarımız hüdudunda müdafiə edirik. Dediym kimi, humanitar-maliyyə yardımını və global arenada mühüm təzislərin artıqlıqı ilə. Hesab edirəm ki, Hərəkatın institutlaşdırılması istiqamətində müəyyən addımların atılması üçün potensial mövcuddur. Çünki bu, təşkilat deyil, Hərəkat adlandırılıb. Həm ölkə daxilində, həm də bezi ölkələr arasında ziddiyyətlər olmasına baxmayaraq, hər halda bu, BMT-dən sonra ikinci təşkilatdır. Lakin Azərbaycanın həm vicdanlı, həm də rəhbər kimi rolunu artırmaq tələb edir. Hər dəfə deyirdim ki, Hərəkatın bütün üzv ölkələrinin bizi iki dəfə dəstəkləməsi, - ölkələr arasında çox ciddi qarşıdurmalar mövcuddur, - məhz bizim xarici siyasətimizin qarşıdurmasız kursundan xəbər verir, əksinə, bu siyasət əməkdaşlığa və imkanlar çərçivəsində köməyə hədəflənib. Bu istiqamətdə işləyən bizik. Fikrimcə,

məkan mövcuddur və biz onun içərisinə çox səmərəli şəkildə yerləşə bilərik.

Mixail PETROV, TASS Agentliyinin baş redaktoru: **İlham Heydər oğlu, icazə versəniz, bugünkü görüşümüzdə nə ilə başlamaqımıza qayıtmaq istərdim. Belə alındı ki, Siz Rusiya tərəfindən Donetsk respublikalarının tanınmasından sonra Prezident Putin ilə ünsiyyətdə olan ilk xarici dövlət liderisiniz. Aydındır ki, siz, əlbəttə, hamımız Prezidentin bəyannamını, Rusiya Prezidentinin televiziya müraciətini eşitdik. Lakin bununda belə Siz vəziyyəti daxilədən bilirsiniz və Putin ilə danışıqlardan sonra Siz ukraynalı həmkarlarımızla, türkiyəli həmkarınızla daim kontaktda olursunuz, hər halda, bu hadisəyə cəlb edilmiş olursunuz. Bu biliyinizlə, böyük təcrübənizlə Siz proqnozunuz necədir? Aydındır ki, bu, ikitərəfli Rusiya-Ukrayna vəziyyəti deyil, bu vəziyyət bütün dünyaya aid edilir. Bundan sonra inkişafı Siz necə görürsünüz? Bu, zaman etibarilə nə qədər davam edəcək? Həm region üçün və həm də bütün dünyaya üçün bunun nə dərəcədə ciddi fəsadları olaçaq? Mən, əlbəttə, Sizin danışıqlarda səslənən qapalı məlumatlardan söhbət açmağınızı xahiş etmirəm. Lakin bununda belə Sizin bu məsələyə verdiyiniz şəxsi qiymət necədir?**

Prezident İlham ƏLİYEV: Bilirsiniz ki, proqnoz vermək mən tərəfdən çox məsuliyyətsizlik olardı, çünki mən həmişə faktlardan istifadə etməyin, baş verən vəziyyəti bizə aid olan sahədə dəyərləndirməyin, bu vəziyyətin Azərbaycan üçün maksimum əlverişli formalaşması üçün mümkün olan hər şeyi etməyin tərəfdarıyam. Düzünü desəm, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlər, bu münasibətlərin necə cərəyan edəcəyi barədə proqnoz vermək mənim üçün çətindir. Çünki bütün bunlar təzədir. Bizim bəyannamamız və süluhn bərqərar olmasına hədəflənməyimiz hələ ki erməni rəhbərliyi tərəfindən ən azı açıq şəkildə qəbul edilmir. Buna görə də bu yaxınlarda baş verən hadisələr nəzərə alınmaqla dünyada vəziyyətin necə inkişaf edəcəyini proqnozlaşdırmaq çox çətindir. Fikrimcə, təkcə mənə deyil, bil-

avasitə bu prosese cəlb edilənlərə də çox çətindir. Çünki hər şeyi və bütün əsas ölkələrin hərəkatını qabaqcadan görmək çox çətindir. Hətta ikinci Qarabağ müharibəsi başlananda, hətta o potensiala - lakin, həm siyasi, həm hərbi, həm iqtisadi potensiala biz hər şeyi qabaqcadan nəzərə ala bilmirdik. Çünki müharibəni qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Çünki təsdiqlənmiş planlar çərçivəsində gedirdik və yolumuzdan çıxmırdıq, lakin bu axında müxtəlif dolabələr vardı. Rusiya ilə Ukrayna arasında vəziyyət barədə də bunu deyə bilərik. Hər şey o qədər təzədir ki, hələ aparıcı paytaxtlardan da yalnız təbii ki, bütövlükdə bəyannamalar görürük. Vəziyyətin necə cərəyan edəcəyini deməyə cəhdlilik çəkirəm. Rusiyaya qarşı da sanksiyalar nədən ibarət olaçaq? Axi, Qərbi hələ də bunları elan etməyib. Yeni, hansısa ehtimalları edir.

Mən eşitdim ki, sanksiya elan etmək istəmirlər, guya hesab edirlər ki, bu, onların elan olunmamasının qarşısını almaması amili ola bilər, elan isə onların nöqtəyi-nəzərindən əl-qolu açacaq. Lakin bu, sizin kimi mənəm də həm Rusiya televiziyasına, həm Türkiyə televiziyasına, həm də Britaniya televiziyasına, mənim lingvistik bacarıqlarım imkan verdiyi qədər baxaraq çıxardığım ələ həmin təhlildir. Mən hansısa analogiyalar və analiz, vəziyyəti bilmək nöqtəyi-nəzərindən sizdən çox məlumata malik deyiləm, çünki biz Rusiya ilə çox sıx işləyirik, Ukrayna ilə də bizim münasibətlərimiz inkişaf edir. Nəyisə təxmin edə bilərəm, lakin əminəm ki, dediyim kimi, bilavasitə cəlb edilənlər hər şeyi proqnozlaşdırma bilməzlər. Bunun üçün planları bilmək lazımdır. Bunun üçün Rusiya rəhbərliyinin planlarını, Ukrayna rəhbərliyinin planlarını, imkanlarını bilmək lazımdır. Biz Qərbin reaksiyasını o, praktik müstəviyə - bəyannamaların fealiyyəti keçəndə təxmin edə bilərik. Hələ ki bütün bunları proqnozlaşdırmaq çox çətindir, lakin birmənəlidir ki, bu, uzunmüddətli prosesin başlanğıcıdır. Birmənəlidir ki, Rusiya Federasiyasının Prezidenti bu qərar qəbul edəndə, yəqin düşünürəm ki, o da bu prosesin uzun olduğunu nəzərə alıb. Mən hesab edirəm ki, Rusiya özünün potensialı, coğrafiyası, imkanları ilə istənilən növ sanksiyaya davamlıdır.

Bu, mənim şəxsi fikrimdir və bu, Rusiyaya tətbiq edilmiş həmin sanksiyalara tətbiq edilir. Əslinə baxanda həmin sanksiyaları Rusiya istehsalçılarına idxaldan asılılıq azaltmaqda kömək etdi. Yeni, mən birmənəli əminəm ki, sanksiya yolu səmərəsizdir. Əlbəttə, o, Rusiya iqtisadiyyatına, sözsüz ki, zərər vuracaq. Prezident Putin bu qərarı qəbul edəndə, yəqin ki, o, bunun hamısını hesablayıb. Lakin bu, həmin sanksiyaları tətbiq edənlərə də birmənəli şəkildə zərər vuracaq. Çünki ixrac üçün, öz də yüksək texnologiya məhsulları üçün ikinci belə perspektivli bazar tapmaq çətindir. Bu, mənim dəyə biləcəyim maksimum bundan ibarətdir. Bu mövzunu 30 il ərzində mən hər zaman çağırış edilən məslum ifadələrlə bitirmək istəyirəm: "Bütün məsələləri sülh yolu ilə həll etmək lazımdır". Biz bunu 30 il eşitdik, 30 il çalışdıq, lakin heç nə alınmadı. Buna görə də, əlbəttə, istərdik ki, hər şey sülh yolu ilə həll edilsin, lakin bu, həyatda, təbii ki, heç də hər zaman, mümkün olmur.

Mixail QUSMAN: İlham Heydər oğlu, Siz bir texniki sual vermək olarmı? Bildiyiniz kimi, bizim bu görüşlərə ənənəvi olaraq "off the record" formatında keçirilir. Bu gün isə bizim görüş bir növ yarı "off the record" formatında alınıb. Sonuncu sual TASS Agentliyinin baş redaktoru verdiyinə görə, biz həmkarlarımıza Sizin söhbətinizdə özələrin, necə deyirlər, praktiki fealiyyətinə istifadə etmələrinə icazə verə bilərikmi?

Prezident İlham ƏLİYEV: Əlbəttə. Mən dediyim hər bir sözə görə məsuliyyət daşıyıram.

Mixail QUSMAN: Bu çıxışdan ümumi məkanda istifadə etmək olarmı?

Prezident İlham ƏLİYEV: Birmənəli şəkildə olar.

Mixail QUSMAN: Mən Prezidentə sual vermək istəyirəm. Gəlin məsləhətləşək, həmkarlar?

Prezident İlham ƏLİYEV: Mən öz praktikam barədə danışaram. Azərbaycan cəmiyyətinin müxtəlif kateqoriyalarının nümayəndələri ilə və media, - Azərbaycan və xarici media, - təmsilçiləri ilə mənim bütün söhbətlərim açıq keçirilir. Yeni, mən heç nəyi gizlətmirəm. Mən nə düşünürəm, ona deyirəm, öz sözlərimə görə cavabde-

həm və düşünürəm ki, bu gün burada ələ bir söz deyilməyib ki, ona görə bizlərdən kim isə xəcalət çəkərsin. Əksinə, mənim fikrimcə, biz çox mühüm məsələləri aydınlaşdırdıq. Mən Azərbaycanın mövqeyini bütün məsələlər barədə yətinlə dərindən ifadə edirəm və bağlı qapılar arxasında öz həmkarlarımıza dediklərimi bu və ya digər dərəcədə açıq şəkildə də deyirəm. Ona görə indiki halda mən aşkarlıq tərəfdarıyam. Bəs siz?

Mixail QUSMAN: Onda indiki halda "off the record" formatını ləğv edirik. Bu istisnaya görə sağ olun. Bu, o deməkdir ki, qabaqcadan xəbərdarlıq edirik, növbəti dəfə bir söz desinlər, ictimaiyyətə na isə başqa söz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəlkə ənənələrin əsasını siz qoyursunuz?

Mixail QUSMAN: İlham Heydər oğlu, heç də hamı bizimlə Sizin kimi açıq olmur, heç də hamı.

Prezident İlham ƏLİYEV: Mən bilmirəm, siz ki məsuliyyətli insanları, dövlət başçılarını dövlət edirsiniz. Düşünürəm ki, onlar sizə bir söz desinlər, ictimaiyyətə na isə başqa söz.

Mixail QUSMAN: Bəziləri hətta bizim suallarımızı bilirlər. Belə də olar.

Prezident İlham ƏLİYEV: Xeyr, mən hər bir suala cavab verməyə hazırım. Bir daha deyirəm, mənəndən ötrü hər hansı qapalı mövzu yoxdur. Xarici siyasətə gəldikdə isə, o cümlədən sizin qeyd etdiyiniz kimi, vəziyyətin həssaslığı nəzərə alınmalıdır. Buna görə düşünürəm ki, bu, düzgün yoldur. Çünki bu, hər hansı ikimənəli şərh və hər hansı interpretasiyanı istisna edir. Mən öz mövqeyimin ən yaxşı interpretasiyasını özüm verə bilərəm, odur ki, belə də edirik. Qərbiyə oldur ki, biz burada görüşək, sonra isə Azərbaycanla fikirlişsənlər, tapmaca tapsınlar, onlar orada bağlı qapılar arxasında na barədə danışıblar?

Sergey MİXAYLOV: Biz lap yaxın vaxtlarda Sizin bütün dünyada ardıcıl müsahibələrinizi müşahidə etmişik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Elədir.

Sergey MİXAYLOV: Məlum hadisələr haqqında müsahibələrinizin hamısını diqqətlə izləmişəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Fikrimcə, bütün prezidentlik illərim ərzində hər hansı dövrdə olduğundan daha çox müsahibəyə olub.

Sergey MİXAYLOV: Bu zaman keşiyi ərzində müsahibələrinizin sayı bütün müddətdəkindən çox olub.

Prezident İlham ƏLİYEV: Azərbaycanda mənə hətta bəzən tənqid edirdilər ki, nə üçün mən nadir hallarda müsahibə verirəm. Hesab edirəm ki, müxtəlif təzislərlə və müxtəlif məsələlərlə əlaqədar kifayət qədər çıxış edirəm. Sadəcə, hesab edirəm ki, mən demək istədiklərimin hamısını çıxışlarımda demişəm. Lakin müharibə xüsusi vəziyyətdir, buna görə belə etməli oldum.

Sergey MİXAYLOV: Bu dövrdə müsahibələrinizin sayı misli görünməmiş dərəcədə çox olub.

Prezident İlham ƏLİYEV: Yeri gəlmişkən, TASS Agentliyi sağ olsun ki, sizin vasitəsilə öz baxışlarınızı çatdırmağa imkan verib.

Mixail QUSMAN: Bu ayaşən xanım Sizdən müsahibə götürəndir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, tanıdım. Çox vacib idi. Ona görə ki, bilirsiniz, biz müstəqilliyin lap ilk dövrdündən müəyyən informasiya boşluğu ilə üzlənməmişik. Üstəlik, əgər bu, sadəcə, vakuum olsaydı dər yarı idi, belə öz fealiyyətimizin düzgün interpretasiya edilməməsi ilə üzləşdik. Yeri gəlmişkən, biz indiyə qədər bunu hiss edirik, təkcə qərb ölkələrində deyil, həm də başqa ölkələrdə. Bəzən bilmək məsələsindən, bəzən də qərəzli şəkildə bizim ölkə daxilində və beynəlxalq arenada nə etdiyimizi düzgün interpretasiya etmərlər. Buna görə son vaxtlara qədər bizim üçün əsas problemlərdən biri məhz Qarabağ münaqişəsi haqqında heqiqətin dünyə ictimaiyyətinə çatdırılması idi. Məhz ictimaiyyətə, çünki siyasi strukturlar hər şeyi çox gözəl bilirdilər. Lakin bu, sadəcə, onları qane edirdi - nə müharibə, nə sülh, faydasız danışıqlar, 30 ildir ki, Minsk qrupu gəlir, gedir. Yeri gəlmişkən, bu il onlar 1992-ci ildən bəri fealiyyətlərini yubileyini qeyd edəcəklər. Buna görə biz Qarabağda baş verənlərə bərdə heqiqəti geniş ictimaiyyətə, ekspert cəmiyyətlərindəkilərə, ictimai əhvali-ruhiyyəni formalaşdıranlara çatdırmalı idik. Məhz heqiqəti, təəssüf ki, illər boyu təqdim edilənləri yox, müharibə dövründə bunu edə bildik. Bacardığı. Çoxları deyir ki, biz informasiya müharibəsini udmuşuq. Lakin biz belə müharibə aparmamışıq. Biz, sadəcə, imkan qazandıq, dünyanı diqqətə bu müharibəyə yönəldiyinə görə biz, sadəcə, heqiqəti demək imkanı qazandıq. Erməni tərəfdərin fərqli olaraq biz öz xalqımızda da, ictimaiyyətdə də heqiqəti deyirdik. Buna görə mən hamı sizə, həm də bu imkanı yaradan digər Rusiya KİV-nə təşəkkür edirəm. Dmitri Konstantinoviç xüsusi təşəkkürümü bildirirəm ki, o, efride Paşinyan ilə olmağa və necə deyirlər, öz mövqeyimizi Rusiya və bir sıra qərb televiziya tamaşaçılarına çatdırmaq imkanı verdi. Hərçəndə deməyimiz ki, mənim ünsiyyətdə olduğum qərb KİV-inin demək olar ki, hamısı Azərbaycana qarşı qərəzli əhvali-ruhiyyəde idilər və onların suallarında nə isə öyrənmək arzusunda daha çox itihamlar səsləndirirdi. Bununda belə bu, hər halda həmin məkana daxil olmağımıza imkan verdi. Fikrimcə, dünyada bütövlükdə kifayət qədər tezliklə yeni reallıqlar qəbul edildilər, o cümlədən ona görə ki, kimin haqlı olması, kimin işğala məruz qalması, kimin öz torpağında vurusması, kimin işğalı olmasa yəqin idi. Bax, buna görə Sizə və sizə kimi həmkarlarınıza təşəkkür edirəm. Onu da deməyimiz ki, Rusiya media məkanı bütövlükdə neytral olub. Əlbəttə, bəzi şəxsi məqamlar istisna olmaqla bütövlükdə neytrallıq tamamilə qorunub saxlanıb. Buna görə də təşəkkür edirik, çünki heç də həmişə belə olmayıb.

Mixail QUSMAN: Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz sağ olun.

Mixail QUSMAN: Sizə bir hədiyyəmiz var. Bunu həmkarlara demək lazımdır. Hamı bilir ki, bu yaxınlarda İlham Heydər oğlunun yubileyi oldu. Bu, Azərbaycan Prezidentinin TASS lentlərində və fotoxronikasında tam arxivdir. Burada 32 mindən çox məlumat və 400-ə yaxın fotoşəkil var. Sizin bütün prezidentlik dövrünüzün bütün arxividir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Mənim belə arxivim yoxdur.

Dövlətimizin başçısı da TASS Agentliyinə xatirə hədiyyəsi təqdim etdi.